

Білет в один кінець

Чому СМЕРТЬ НЕ Є ПІДСТАВОЮ для виключення з РЕЄСТРУ КОРУПЦІОНЕРІВ

Регіна ГУСЕЙНОВА,
адвокат, партнер адвокатського
об'єднання «Юстем»

Поговоримо про покарання за корупцію. Чи можна вважати покаранням внесення в Єдиний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення? Однозначно, так. Які покарання передбачені за корупційні проступки? Дисциплінарні стягнення, притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності. В кожному випадку на особу, притягнуту до будь-якого виду відповідальності, очікує внесення в Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Ст. 59 Закону України «Про запобігання корупції» вказує на те, що відомості про осіб, яких притягнуто до кримінальної, адміністративної, дисциплінарної чи цивільно-правової відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, а також про юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення, вносяться в Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, що формується та ведеться Національним агентством.

Відповідно до «Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення», підставою для внесення Реєстратором відомостей про особу, яку притягнуто до відповідальності за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, є електронна копія рішення суду, яке набрало чинності, з Єдиного державного реєстру судових рішень, а також засвідчена в установленому порядку паперова копія розпорядчого документа про накладення дисциплінарного стягнення.

Електронна копія рішення суду про притягнення до кримінальної, адміністративної та цивільно-пра-

вової відповідальності особи за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення надсилається Реєстратору відповідно до порядку надсилання електронних копій судових рішень щодо осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, та щодо юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення.

Кадрові служби органів державної влади, органів місцевого само-

вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення зобов'язані надати Реєстратору електронну та засвідчену в установленому порядку паперову копію відповідного розпорядчого документа разом з інформаційною карткою до розпорядчого документа про накладення (зняття) дисциплінарного стягнення на (з) особу (и) за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

Реєстратор вносить до Реєстру відомості протягом 3-х робочих днів з дня надходження з Державної су-

**Суб'єкти декларування
повинні зрозуміти, що Реєстр
корупціонерів — це пекло, в яке
потрапляють назавжди**

врядування, а також підприємств, установ та організацій, посадові особи яких є суб'єктами відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, в день підписання розпорядчого документа про накладення на особу чи зняття з неї дисциплінарного стягнення за

дової адміністрації України до Національного агентства електронної копії рішення суду, яке набрало чинності, з Єдиного державного реєстру судових рішень та засвідченої в установленому порядку паперової копії розпорядчого документа про накладення чи зняття дисциплінарного стягнення.

До Реєстру вносяться такі відомості про особу, яку притягнуто до відповідальності за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення:

- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності останнього);
- число, місяць, рік народження;
- місце народження;
- паспортні дані (серія (за наявності) та номер паспорта, ким і коли виданий);
- реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності);
- місце проживання (для іноземців, осіб без громадянства — місце проживання за межами України);
- місце роботи, посада на час вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення;
- стаття (частина статті) Кримінального кодексу України або Кодексу України про адміністративні правопорушення, відповідно до якої особу притягнуто до відповідальності;
- склад корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення;

• дата набрання чинності судовим рішенням про притягнення особи до відповідальності за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення;

• дата, номер судового рішення, номер судової справи, найменування суду, який ухвалив (постановив) судові рішення про притягнення особи до відповідальності за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення;

• вид покарання (стягнення), суть задоволення позовних вимог;

• підстава і дата зняття, погашення судимості;

• реквізити розпорядчого документа про накладення дисциплінарного стягнення;

• спосіб вчинення дисциплінарного проступку;

• вид дисциплінарного стягнення;

• підстава і дата зняття дисциплінарного стягнення.

Відомості про осіб, які входять до особового складу органів, що провадять оперативно-розшукову або розвідувальну чи контррозвідувальну діяльність, приналежність яких до вказаних органів становить державну таємницю та яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, вносяться в Реєстр у розділ з обмеженим доступом відповідно до законодавства з питань державної таємниці.

Отже, неважливо, який проступок вчинила особа (дисциплінарний, адміністративний чи навіть кримінальний злочин). Суб'єкт декларування потрапляє у пекло, тобто у Реєстр відомостей про особу, яка вчинила корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення.

Тут постає цілком логічне питання. На який строк вносять особу в Реєстр? Впродовж якого терміну відомості про людину перебуватимуть в Реєстрі? Скільки можна бути прикутим до цього «стовпа ганьби»? Логічно було б припустити, що існують строки перебування особи в Реєстрі корупціонерів відповідно до тяжкості скоєного правопорушення.

Однак строки перебування особи в Реєстрі не зазначені ні в Законі України «Про запобігання корупції», ні в «Положенні про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення». Тобто навіть після закінчення строків притягнення до кримінальної відповідальності та інших обмежень, таких як Закон України «Про державну службу», а саме п. 4, 5 ч. 2 ст. 19, що обмежує право на державну службу особам, які відповідно до рішення суду позбавлені права займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або обіймати відповідні посади, а також у випадку, якщо особа піддавалася адміністративному стягненню за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, протягом 3-х років з дня набрання чинності відповідним рішенням суду.

Отже, суб'єкти декларування повинні зрозуміти, що Реєстр корупціонерів — це пекло, в яке потрапляють назавжди. Покарання завжди має строковість, якщо це не довічне ув'язнення. Порівняємо внесення в Реєстр із судимістю. Судимість має строковий характер. Закон визначає, коли вона виникає (з дня набрання чинності обвинувальним вироком) та встановлює підстави її припинення. Такими підставами є погашення судимості та її зняття. Як погашення, так і зняття судимості пов'язані зі спливом певних термінів, протягом яких особа повинна відчувати на собі тягар негативних наслідків та своєю поведінкою довести остаточне виправлення.

Варто відзначити той факт, що припинення судимості анулює всі кримінально-правові та загально-правові наслідки засудження і призначення покарання. Особа, судимість якої погашена або знята, вважається такою, яка раніше не вчиняла злочини та не відбувала покарання. Вона не зобов'язана будь-де вказувати про вчинення в минулому злочину та призначення за нього покарання, не повинна відчувати жодних негативних наслідків колишньої судимості. Врахування погашеної чи знятої судимості під час вирішення будь-яких питань (зокрема, при характеристиці особи) суперечить суті інституту припинення судимості та є неприпустимим.

Приміром, особа, яка скоїла корупційний злочин, була засуджена і відбула покарання, через певний час має погашену судимість. Однак у Реєстр відомостей про особу, яка вчинила корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, особа занесена безстроково. Чи вважається це порушенням прав особи? На мою думку, так. Коли в особи вже погашена судимість і зняті всі обмеження щодо можливості працевлаштування на певні посади, перебування у вищезгаданому реєстрі фактично стає вовчим білетом. Навіть смерть особи не є підставою виключення з Реєстру.

Узагальнюючи, можемо констатувати, що судимість може бути погашена, обмеження обіймати певні посади та виконання певних функцій також, але особа назавжди залишиться в Реєстрі корупціонерів. Адже передбачаються лише такі підстави для вилучення особи з реєстру: ухвала суду про скасування вироку, винесення виправдувального вироку, відновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження, скасування постанови про накладення адміністративного стягнення за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, розпорядчого документа або судового рішення про скасування розпорядчого документа про накладення дисциплінарного стягнення. Перелік вичерпний. Ніякого тобі «та інші». Однак є нота оптимізму в цьому морі безвиході. Це ми — адвокати. Ми можемо йти в суд і вимагати виключити особу з Реєстру. ❏